

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

X. De Consecratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

DE CONFIRMATIONE
ELECTIONIS.

TITVLVS IX.

Electus debet intra mensē consentire electioni, alioqui alius poterit eligi, hoc dicit.

Nunc videndum est de confirmatione. Sciendum est itaq; in primis, Gregoriana constitutione a in Lugdunensi Concilio cautum fuisse, ut electores, quam primum commodè possint, operam dent, ut electi consensum habeant: quem si infra mensē, sine causa legibus cognita, electus accommodare distulerit, iure, si quod ei fuerat ex tali electione quaesitum, statim carere debere: Electoresque ad aliam electionem libere posse conuolare.

Electus post consensum electioni praestitum, vel notitiam habitam, debet intra mensē ad sedem Apostolicam iter arripere, & quanto citius poterit, confirmationem obtinere.

Eadem constitutione b cavetur, electum infra tres menses post consensum electioni praestitum, si nullum iustum impedimentum obstitat, confirmationem à superiore Prelato petere debere: alioqui trimēstri spatio elapso electionem esse penitus irritandā. Sed cum interdum eveniat, ut aliquorum locorum vicinitas minus exigit, aliquorum distantia prolixius tempus exposcat, consultius Niclaus c tertius sanxit: Ut electi quorum electionum confirmationes ad sedem Apostolicam exarum deducit immediata subjectio, vel appellatio interjecta devolvit, infra mensē post consensum, vel habitā de ipsorum selectione notitiam, ad sedem ipsam Apostolicam iter arripiant, & quanto citius commodè poterunt, cum omnibus iuribus coram sede Apostolica personaliter comparere, nitantur, suarum electionum confirmationes petitori: aliaq; insuper adiecit, quibus Ecclesiarum periculosis vacationibus ac malignantium subterfugijs, electorumq; incommodis facile occurratur, quae non solum in electionibus, verum etiam in postulationibus obtinere voluit.

Non confirmatus non potest res Ecclesiae administrare, h. d.
Quandiu d autem quis confirmatus non est, rerum Ecclesiasticarum administrator esse non potest, si negotijs Ecclesiae, ad quam vocatus est, sese temerè ingesserit, omni iure, quod ei per electionem quaesitum fuerit, statim privandus erit: nullo neque Decononatus, nec procuratoris prae-textu excusandus.

Electio non est obediendum, nisi literae confirmationis ostēderit, h. d.
Perit igitur is qui confirmatus est, ab Apostolica sede literas, confirmationis suae tenore continentes, illisq; ostendit, ad quos ea res pertinet: alioqui nulli eum absque dictarum literarum ostensione recipere tenebuntur. Quod & in promotione apud dictam sedem facta, & in consecrationis, vel benedictionis munere, locum sibi vendicat.

Confirmatio non conceditur, nisi cum causa cognitione, h. d.
Itautem e, ad quem confirmatio pertinet, diligenter examinare debet, & electionis processum, & personam electi: est enim hoc generale, ut ad eum pertineat examinatio, ad quem manus impositio spectat. Et cum omniniter concurrunt, tunc manus ei confirmationis impendat. Quod si secus factum fuerit, non solum deiciendus erit indignè promotus, verum etiam indignè promovens puniendus. Nihil est enim quod Ecclesia Dei magis officiat, quam si indigni ad regimen assumantur animarum. Quod cum in cunctis sacris ordinibus sibi locum vendicat, in Episcopo tamen multo fortius: qui ad curam aliorum positus, in se ipso debet ostendere, quomodo careros in domo Dei oporteat conversari. Quod si forte eligentium vota in duas se dividerint partes, is confirmatoris judicio alteri preferendus erit, qui majoribus juvatnr studiis & meritis.

Si unus sit postulator, alius electus, proponitur electus a quo idoneus, nisi postulantium sit duplo major numerus. Quis tamen si indigniter indignum postulaverint, nec electio valet: sed si scienter, electio tenet, hoc dicit.

Et a si vacante Ecclesia, scisso in duas partes capitulo, alius quidem electus fuerit, alius vero postulator, quæri potest, electione confirmanda, an vero postulatio sit admittenda? In qua specie si tam postulator, quam electus sint idonei, responsum est, si postulantium numerus sit eligentium duplo major, utiq; postulationem esse admittendam: sin id minus, electionem confirmandam. Sed si postulantes indignum necii postulaverunt, nec postulatio, nec electio rata habenda erit: si scientes & prudentes, erit electio confirmanda.

In confirmatione facienda citandi sunt, quorum interesse potest. Et calumniosos opposcentes, puniuntur, h. d.

Illud b etiam confirmantem observare oportet, ne, dum nimia in confirmando celeritate utitur, contra doctrinam Apostoli proprium affectum juri & aequitati præponat. Itaque, si coelectus aliquis, vel contradictor appareret, ante confirmationem nominatim vocandus est: alioqui si nemo apparet in foribus Ecclesiae, in qua electio facta est, generaliter edicendum erit, ut si qui sint, qui confirmationi futuræ velint opponere, ad contradicendum in assignato peremptorio termino praesentes esse debeant. Quæ omnia locum habent, si concorditer electio fuerit celebrata, si non. Sciant tamen ii, qui contra electionem opponendum duxerint, se, si probationibus destituti fuerint, ab omni poenitentiae praedio exclusos, legitimis poenis esse subiciendos.

Potest dispensari cum electo schismatico, si nullum ordinem à schismatico suscepit, h. d.

De illo dubitari contingit, an ejus, qui abjurato schismate ad unitatem ecclesiae rediit, confirmanda sit electio? & responsum est, si à schismaticis nullum suscepit ordinem, & ejus electio canonice celebrata deprehendatur, posse illam dispensativè confirmari.

Confirmatus & nondum consecratus, exercet solum quæ sunt jurisdictionis, non quæ sunt ordinis. Et nemo dat, quod non habet, h. d.

Igitur confirmatione secuta, inter electum & personas eligentium, hoc est, Ecclesiam, spirituale conjugium d contrahitur. Quapropter confirmatus liberam super illis statuendi non ceditur facultatem. Hoc autem sic intelligi oportet e, eorum quidem quæ jurisdictionis sunt, utputa, corrigendi, excommunicandi, iusjurandum exigendi, conferendi, confirmandi, & iis similibus, libera confirmatio permittitur tractatio: Ea verò, quæ non jurisdictionis, sed ordinis sunt f, veluti Clericorum ordinationes, benedictiones virginum, depositiones, Ecclesiarum & altarium consecrationes, ante propriam consecrationem peragere prohibetur. Neque enim ratio suadere videtur, ut quis in alios id conferre possit, quo eundem indigere dignoscitur. Quod si consecratus sit, non solum quæ jurisdictionis, verum etiam quæ ordinis sunt, exequi poterit.

DE CONSECRATIONE.

TITVLVS X.

Consecratio expediri debet intra tres menses post confirmationem, hoc dicit.

Debet igitur is qui canonicè electus, confirmatus & examinatus est, novissime consecrari. Quod si quidem ne Ecclesia Pastoris quasi destituta solatio, aliquid patiatnr incommodum, intra tres menses

a C. scriptum est, ext. de elect. b C. fin. de elect. in 6. c C. qua diligentia, ext. de elect. d C. 2. §. si quis autem, ext. de translat. Episc. e Gl. si. ca. transmissa, extr. de elect. f C. quod si cur. §. praterea, & d. gl. si. ext. de elect. g Can. 2. dist. 75.

post electionem, nisi legitimum subit impedimentum, expediri debet: alioqui si Metropolitanus, aut ii ad quos ea res pertinet, negligentes fuerint, Ecclesiasticis condemnationibus subjiciendi erunt.

Consecrationi interesse debent ad minus tres Episcopi, alioqui non valet. hoc dicitur.

Ordinationi autem interesse debent, non solum Metropolitanus, verum etiam comprovinciales Episcopi, qui numerum conficiant trium. Nam & beatus Iacobus, qui Iustus appellatus est, à Petro, Ioanne & altero Iacobo, Apostolis ordinatus est: successoribus suis scilicet formam dantibus: ut non minus quoque tribus Episcopis, ceteris quoque assensum praeberentibus, Episcopus ordinatur. Quod si ab uno vel duobus Episcopis ordinatio expedita fuerit, taliter ordinatis, ut Episcopi nominentur, à sanctis Patribus interdicuntur: Ergo si nomen non habent, officium qualiter habebunt? Evocandi sunt igitur à Metropolitanis suffraganei: qui si omnes concurrunt, bene est: si aliqui convenire non possunt, sui praesentiam per Epistolam facere debent.

Archiepiscopus impeditus, consecrationem sui suffraganei altero committere potest. h. d.

Quod si Metropolitanus, vel infirmitate, vel alia iusta causa ita praepediatur, ut suorum suffraganeorum aliquem consecrare non valeat, alicui Coepiscoporum vires suas demandare poterit, à quo consecrandus munus consecrationis recipere tenebitur.

Deficientibus Episcopis comprovincialibus, advocandi sunt Episcopi vicina provincia.

Illud quaesitum est, si in provincia in qua olim plures Episcopi fuerint, unum tantum remanere contigerit, quid fieri debeat, cum nec solus ordinare possit, & nullos quos convocet, habeat provinciales: De hoc in Sardicensi Concilio statutum legitur, ut superstes Episcopus convocet Episcopos vicinae provinciae, & cum eis comprovinciales sibi met Episcopos ordinet.

Quomodo sit explicanda consecratio. h. d.

Congregatis igitur hora Dominicae lucis tertia Episcopis, & scrutinio cum precibus celebrato, duo supra caput ordinandi, Evangelii codicem tenentes, manus imponant, & uno super eodem benedictionem fundente, ceteri qui adsunt, manibus suis caput ejus tangant, atque illud unà cum manibus sacro chrismate deliniant: quo demum peracto, Ecclesiae Romanae, atque ejus Pontificibus fideliter secundum formam Gregoriani rescripti iuranda erit.

DE RECEPTIONE ET AVTHORITATE PALLII. TITVLVS XI.

Pallii receptio non est differenda: & volens aliquid palliando obicere, debet jurare de calumnia, & intra duos menses obiecta probare: alioqui tenetur ad poenam talionis.

Hoc à amplius Metropolitanum prospicere oportet, ut pallii petitionem & receptionem non differat: cum sibi sine pallio Episcoporum consecrationem minimè permissam scire debeat: Est autem pallium Metropolitanorum insigne ornamentum, quod de corpore beati Petri sumitur, Pastoralis officii plenitudinem designans: cujus receptio, ut citius explicetur, novissimè constitutum est, ne per cusu suum criminis objectionem forte palliando faciendam differri possit: nisi obijcientes corporali iuramento praestito firment se nec agere quicquam callidè, ac de obiectis promptam fidem, hoc est, intra bimestris temporis spatium afferant, ad talionis, vel extraordinariam poenam se praesidis obligantes arbitrio, si obiecta minimè probaverint. Quod si

a Can. 1. & seq. dist. 64. & can. 2. dist. 65. b Can. si. dist. 65. c Can. 1. dist. 75. d Can. 1. dist. 100.

contradictores ista facere renuerint, eorum objectionibus nequaquam obstantibus, ad ipsius traditionem pallii procedendum erit.

Metropolitanus solum in sua provincia, & certis diebus palliatur, & pallium personam sequitur, & ideo commodari non potest.

Ed eo nec semper, nec ubique Metropolitanus possidet (id enim soli Romano Pontifici a, dum Maximum celebrat solennia, permittitur) veram in sua terrarum provinciam, ac certis dumtaxat diebus. Et cum per hanc provinciam pallium non transeat b, nec alteri committi possit: & cum eo quisque sepeliendus erit.

Pleraque dicta de creatione Episcoporum, habent locum etiam aliis Pralatis.

Haec de creandis Episcopis dixisse sufficiat. Nunc de illorum vita, ac qualis eorum debeat esse conversatio, pleraque & de ceteris Sacerdotibus intellectionis, praecipis expediamus.

DE VITA ET HONESTATE PRALATORUM. TITVLVS XII.

Quis praeclari dignitate, debet & innocenti praedare. h. d.

Debet igitur Episcopus esse sine crimine, & ad eum populum cui praestit, conversatione innocentia praecellere. Quis enim est magister discipuli, si se magistro intelligat esse praetoriam nam Episcopus instituitur & admonere omnes debet, non autem restè monitoris personam suscipi, nisi qui moribus suis aliorum errata condemnat. Quod non solum de Episcopo, sed etiam de omnibus qui eorum deo deserviunt, intelligi oportet: quia vehementer Ecclesiam Dei destruit, meliores laicos esse, quam viciosa quaeque in aliis membris Ecclesiae vacant à culpa, longe à sacerdotibus habentur illicita.

Episcopus cavere debet ab improborum communiis, & amovendo non minus charitatem, quam potestatem exercenda. h. d.

Ab improborum quoque communiis abstinere debet. Ab eorum enim confortia bonos coramponat. Habetur secum honesti testimonii Clericos, qui possunt reprehensibiles inveniri: & si quando illos, sine causa inter se diffidere contigerit, ad pacem magis, quam ad iudicium compellat: inq; illis corrigenda plusquam benevolentia d, quam severitas: plus charitas, quam severitas: neque dominari magis, quam consolari videtur ad cupidum, ne quod provisum est ad conciliandum, veritas ad diffidium.

Pralatus in corrigendo debet misericordiam imitari. h. d.

Uim lenitate tamen severitas imitanda est. Nam misericordiam multum demum si lenitate commisso sit destituta: ideoque Restitutus iustè debet esse constitutus misericordia, & pie sapiens disciplina: ut in disciplina rigore & benignitate manifestatus, nec rursus in mansuetudine distractionem delectam disciplinam quodque severius castigare necesse est, non severitas placetur animo, sed medentis.

Pralatus non debet tolerare peruersos. h. d.

Praeterea cavendum est, ne perveris agentes commovendo toleret. Culpam enim facientis habet, quod quod potest, negligit emendare: & error, cui non retinetur, approbatur.

Episcopus orationi & praedicationi debet insistere. h. d.

In primis autem orationi & praedicationi insistat: Non praecisus officium suscipit, quisquis a sacerdotum non cedit, hinc est, quod super Pastores primos in lingua specie Spiritus Sanctus infedit. Populum itaque praedicando doceat, sed illa doceat, quae à Deo ipse didicisset.

a C. ad honorem. eo. tit. ex. b C. ex. tit. c Can. unum pro rium. vers. oportet Episc. dist. 21. d Can. licet plerumq. dist. 21.

